

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник: **Вікторія ВОРОНІНА**
доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, к.е.н., доцент

Полтава
2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Основи лідерства
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Вороніна Вікторія , кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 489 (навчальний корпус №4) ПДАУ e-mail: viktoriiia.voronina@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/voronina-viktoriya-leonidivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень для галузі знань 21 «Ветеринарна медицина»
Спеціальність	Всі спеціальності
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни розвиток управлінської компетентності здобувачів вищої освіти через поглиблення розуміння природи лідерства та цілеспрямований розвиток практичних навичок лідерства.

Основні завдання навчальної дисципліни: опанування здобувачами вищої освіти специфічних прийомів та інструментів управління поведінкою індивіда в організації, інструментів лідерства.

Компетентності:

загальні:

ЗК 7. здатність до адаптації, творчості, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;

ЗК 9. здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ; аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПРН 4. Виявляти лідерські якості, планувати особистісний та професійний розвиток, розуміти принципи іміджології, особливості формування та підтримання іміджу фахівця.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Поняття лідерства

Тема 2. Сутність та особливості формування корпоративної культури

Тема 3. Змінні лідерства

Тема 4. Лідерська етика

Тема 5. Влада лідера

Тема 6. Ефективне лідерство

Тема 7. Мистецтво переконання

Тема 8. Управління якістю роботи

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 годин

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – залік

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання		Разом
	ПРН 1	ПРН 4	
Тема 1. Поняття лідерства	+	+	2
Тема 2. Сутність та особливості формування корпоративної культури	+		1
Тема 3. Змінні лідерства		+	1
Тема 4. Лідерська етика	+	+	2
Тема 5. Влада лідера	+		1
Тема 6. Ефективне лідерство		+	1
Тема 7. Мистецтво переконання	+		1
Тема 8. Управління якістю роботи	+	+	2
Разом	6	5	11
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	55	45	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	33	27	60

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю						Разом	
	Виконання завдань на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Розв'язування тестів			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ; аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття	15	25	18	30			33	55
ПРН 4. Виявляти лідерські якості, планувати особистісний та професійний розвиток, розуміти принципи іміджології, особливості формування та підтримання іміджу фахівця	9	15	9	15	9	15	27	45
Разом	24	40	27	45	9	15	60	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	
Тема 1. Поняття лідерства	5	5		10
Тема 2. Сутність та особливості формування корпоративної культури	5	5		10
Тема 3. Змінні лідерства	6	5		11
Тема 4. Лідерська етика	6	6	5	17
Тема 5. Влада лідера	6	6		12
Тема 6. Ефективне лідерство	6	6	5	17
Тема 7. Мистецтво переконання	6	6	5	17
Тема 8. Управління якістю роботи		6		6
Разом	40	45	15	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Дмитренко І. А. Лідерство як феномен сучасного менеджменту. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. 2020. № 159. С. 88-91. 178 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9007>
2. Організаційна поведінка: навчальний посібник для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності «Менеджмент організацій» / укладач: М. В. Матушкіна, Старобільськ, 2016. 200 с.
3. Охріменко О. О., Іванова Т. В. Соціальна відповідальність. Київ. 2015. 180 с.
4. Розвиток лідерства / за заг. ред. І. Ібрагімової. Київ. 2012. 400 с.
5. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків. 2017. 100 с.
6. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. Івано-Франківськ. 2015. 296 с.
7. Сопівник Р. В. Виховання лідерських якостей студентів аграрних вищих навчальних закладів. Київ. 2012. 500 с.
8. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О. Г. Романовський, Т. В. Гура, А. Є. Книш, В. В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с.
9. Фокіна-Мезенцева К.В. Мотиваційні основи корпоративної культури в системі менеджменту якості підприємства: теорія, методологія, практика: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 300 с.
10. Харчишина О. В., Мосійчук І. В. Управління розвитком персоналу: навч. посіб. Житомир: Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка, 2017. 176 с.
11. Хаустова В. Є., Решетняк О. І. Вплив підготовки кадрів вищої кваліфікації на науковий та економічний розвиток. *Проблеми економіки*. 2020. № 1. С. 43-51. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-43-51>
12. Язлюк Б. О., Вороніна В. Л., Гордієнко В. О. Кадрова політика підприємства: сутність та значення для потреб управління. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. № 4. С. 191-198. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/7775>

Допоміжні

13. Вороніна В. Л. Стратегические направления развития кадровой политики

предприятия. *Формирование организационно-экономических условий эффективного функционирования АПК: сборник научных статей XII Международной научно-практической конференции* (Минск, 28-29 мая 2020 года) / редкол.: Г. И. Гануш [и др.]. Минск : БГАТУ, 2020. С. 403-406. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7990>

14. Вороніна В. Л., Гордієнко В. О. Проблеми кадрової політики підприємств в умовах динамічного бізнес-середовища. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору: тези доповіді III Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Полтава, 24 березня 2020 р.). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 40-41. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7776>

15. Вороніна В. Л., Горопашна А. В., Стовбун Д. Е. Стратегія розвитку персоналу в системі стратегічного менеджменту. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 36/2021. С. 46-50. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/10726>

16. Вороніна В. Л., Дорошенко М. П. Класифікація організаційних структур управління. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.*, 1 лист. 2019 р., Полтава: РВВ ПДАА, 2019. С. 41-42.

17. Дергачова В. В., Федірко Г. А. Вплив корпоративної культури на конкурентоспроможність підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління: зб. наук. пр.* Київ: КПП імені Ігоря Сікорського, 2018. Вип. № 12. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/130934>

18. Дорошенко М. П., Вороніна В. Л. Організаційна структура управління: сутність та класифікація. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Том 30 (69). № 5. Ч. 1. С. 52-56. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/6242>

19. Зінчук Т. О., Левківський Є. В. Корпоративна соціальна відповідальність вертикально інтегрованих структур аграрного бізнесу як умова сталого розвитку. *Економіка АПК*. 2019. № 1. С. 39-49. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201901039>

20. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Філатова К. Є. Менеджмент персоналу в умовах стійкого інноваційного розвитку підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2021. № 17. С. 39-42. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/420>

21. Ринкевич Н. С. Стратегічне управління розвитком організаційної культури підприємств. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки* / за ред. І. В. Ящишиної. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. Вип. 14. С. 227-232.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про захист прав споживачів». URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Соціальний менеджмент. URL: <http://www.grandars.ru/college/sociologiya/socialnyu-menedzhment.html>.
3. Кодекс законів про працю України. URL: <http://www.rada.gov.ua>